

ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMND

Strandgatan 25
22 100 Mariehamn
Tfn (018) 25127, fax (018) 16595
Hemsida: www.mpn.aland.fi

BESLUT

Ärendenummer

MPN-05-32

Beslutsdatum

21.3.2006

Postningsdag

21.3.2006

Sökanden

Skimra gård/Cecilia Persson
Skarpnätövägen 236
22240 Hammarland

Ärende

Ansökan avser miljötillstånd för gårdsmejeri i Postad, Hammarland.

Den i ansökan avsedde verksamheten är tillståndspliktig enligt 11 § LL (2001:30) om miljöskydd och miljötillstånd (miljöskyddslagen), 1 § samt bilaga 1, punkt 11d LF (2000:35) om miljöskydd och miljötillstånd (miljöskyddsförordningen) samt 6 kap. 18 § 1 mom. punkt d Vattenlag (1996:61) för landskapet Åland (vattenlagen).

Ansökan har inkommit till miljöprövningsnämnden 29.9.2005.

Beslut

Miljötillstånd

Miljöprövningsnämnden beviljar med stöd av 24 § miljöskyddslagen Skimra gård/Cecilia Persson, miljötillstånd för gårdsmejeri i Postad, Hammarland.

Ersättning

Miljöprövningsnämnden har prövat frågan om ersättningsskyldighet enligt 7 kap. 8 § vattenlagen. Nämnden konstaterar att i tillståndet givna tillståndsvillkor utgör sådant skydd att verksamheten inte kommer att orsaka sådan ersättningsgill skada som avses i 7 kap. 4 och 6 §§ i vattenlagen.

Giltighet

Tillståndet gäller till 31.12.2021. Inkommer ansökan om förnyat tillstånd till miljöprövningsnämnden innan 30.06.2021 gäller dock tillståndet tills dess att beslut fattats med anledning av ansökan om förnyat tillstånd och beslutet vunnit laga kraft.

Villkor

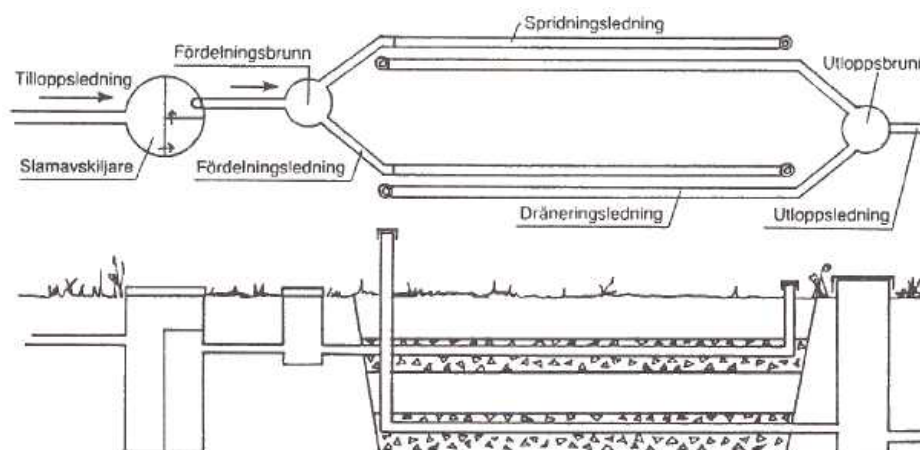
Tillståndsinnehavaren skall följa nedanstående villkor utfärdade med stöd av 25 och 26 §§ miljöskyddslagen samt 4 kap. 7 § och 6 kap. 28 § vattenlagen.

1. Verksamhetens klosettavlopp (svartvatten) skall ledas till slutna tank med våtvoly m om minst fem kubikmeter. Den slutna tanken skall ha nivåindikator med larm.
2. Verksamhetens BDT-vatten (gråvatten) skall behandlas i en slamavskiljare av minst "2-kammartyp" med våtvoly m på minst två kubikmeter. Slamavskiljaren skall vara utrustad med nivåindikator. Slamavskiljaren skall tömmas minst en gång per år och slammet skall föras till godkänd mottagare.

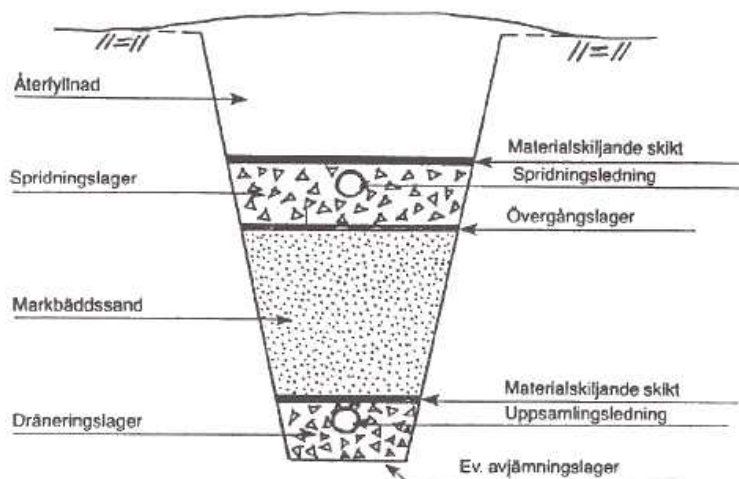
Mätutrustning skall finnas så att totalflöde per år kan avläsas eller beräknas.

3. Slamavskilt BDT-vatten skall renas i markbädd med en total infiltrationsyta på minst 20 m². Bädden skall anläggas med tätt underlag med en frihöjd på minst 25 cm från högsta grundvattennivå alternativt otätad med minst 1 m till högsta grundvattennivå.
  - a. Spridningslagret skall vara minst 30 cm tjockt och materialet kan utgöras av makadam eller singel av tvättad kvalitet. Lämpliga kornstorlekar är minst 12-24 mm eller maximalt 16-32 mm. Spridningsrören skall vara sk. infiltrationsrör, dvs. styva, invändigt släta rör med innerdiameter minst 80 mm och tåla belastning från ovanliggande jordmassor. Hålen i spridarrören skall vara 8 mm och vid självfall placerade i tre rader ca "kl 4, 6 och 8". Rören läggs med fall 5-10 mm/m vid självfall och bör vara maximalt 15 m långa och luftade, se figur 1.
  - b. Markbäddssanden skall ha kornstorleksfördelning 0 – 8 mm med minst 10 viktprocent mindre än 0,1 mm, t ex sk. betongsand.
  - c. Dräneringslagret skall vara av stenmaterial med kornstorlek 8-16 mm eller 12-24 mm och vara av tvättad kvalitet då bädden konstrueras med otät botten. Lagrets tjocklek skall vara ca 5 cm under uppsamlingsröret om bädden har tät botten annars minst 15 cm. Rören kan vara av typen "husdräneringsrör" och bör läggas med fall 5 mm/m då botten är tät. Rören skall vara luftade, se figur 1.
  - d. Uppsamlingsrören leds till en utloppsbrunn som kan användas för inspektion och provtagning.
  - e. Utloppsrör kan bestå av dräneringsslang för infiltration av utgående vatten eller avledning till dike och recipient.

Figur 1: Principskiss för markbädd

Figur 2: Principskiss, genomskärning av markbädd

4. BDT-avloppsvattnet skall renas så att nedanstående gränsvärden uppnås, beräknat som månadsmedelvärde:
  - a. Koncentrationen syreförbrukande ämnen (BOD_7) i utgående avloppsvatten får inte överstiga 15 mg/l och skall motsvara en reningsgrad på minst 90 %.
  - b. Koncentrationen fosfor i utgående avloppsvatten får inte överstiga 0,5 mg/l och skall motsvara en reningsgrad på minst 90 %.
  - c. Koncentrationen kväve i utgående avloppsvatten får inte överstiga 35 mg/l och skall motsvara en reningsgrad på minst 40 %.
5. Representativa vattenprover skall tas på verksamhetens utgående vatten.

Tillståndshavaren skall inledningsvis, 3 – 12 månader efter markbäddens anläggning och drifttagning, ta ett prov på inkommande och utgående vatten från markbädden under hög belastning. Provet skall analyseras på ingående koncentrationer av syreförbrukande ämnen (BOD_7), totalfosfor och totalkväve. Därefter skall ny provtagning utföras vart tredje år.

God internationell laboratoriesed skall iakttas vid provtagningen för att motverka att proverna förändras mellan tiden för insamling och analys. Vattenproverna skall vara flödesproportionellt tagna och representativa för verksamheten samt analyseras i ett av myndigheterna godkänt laboratorium.

6. Slam och svartvatten skall hanteras på ett av tillsynsmyndigheten godkänt sätt.
7. Tillståndshavaren skall tillse att spridning av gödseln sker i enlighet med Ålands landskapsregerings beslut (2000:79) om begränsning av utsläpp i vatten av nitrater från jordbruket.
8. Tillståndshavaren skall föra driftjournal. Driftjournalen skall finnas på anläggningen och uppvisas på begäran av inspektionspersonal. I driftjournalen skall antecknas slam- och svartvattentömningar med datum, mängd och mottagare. Vidare skall kontroller och eventuella underhållsåtgärder av anläggningen antecknas. Eventuella problem skall antecknas i driftjournalen samt när och hur de åtgärdats och av vem.
9. Vid anläggningarna får endast sådana medel och kemikalier användas som är tillåtna enligt landskapslag (1990:32) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om kemikalier. Alla kemikalier som används inom verksamheten skall anmälas till kemikalieövervakningen vid hälsonämnden och tillsynsmyndigheten vid Ålands landskapsregering.

Alla kemikalier som lagras i verksamheten skall förvaras invallat inomhus eller i ett skilt, ändamålsenligt, låst utrymme utan golvbrunn eller med möjlighet att stänga avlopp eller på annat sätt förhindra läckage så att de inte riskerar att förorena miljön eller orsaka sanitär olägenhet utöver deras faktiska användningsområden.

Fosfatfria tvätt- och rengöringsmedel skall eftersträvas.

10. Avfallshanteringen vid anläggningen skall följa kommunal renhållningsplan och landskapslag (1981:3) om renhållning samt skötas så att miljöförorening förhindras. Rester av miljöfarliga kemikalier samt deras förpackningar skall lämnas till godkänd mottagare av farligt avfall.
11. Tillståndshavaren skall tillse att tillsynsmyndigheten har aktuella kontaktuppgifter till den som sköter uppgifter enligt ovanstående villkor.
12. Vid avslutande av verksamhet skall meddelande om avveckling göras till tillsynsmyndigheten.

Miljöberättelse och miljökonsekvensbedömning

Den information som enligt 5 § LF (2000:10) om miljöberättelser och miljökonsekvensbedömningar skall ingå i en sådan miljöberättelse som enligt 2 § samma förordning skall utföras till underlag för detta beslut finns i beslutstexten.

Beslutsmotiveringar

Skimra gård är ett gårdsmejeri för förädling av ekologisk får mjölk till ost och yoghurt på ett hantverksmässigt sätt. Verksamheten omfattar 200-240 tackor som mjölkar 400-600 liter per år. Mjölknings sker 1-2 gånger om dagen, sedan lagras mjölken i en kyltank i 2-3 dagar och därefter förs den över till ystkaret genom självfall eller pumpning. I ystkaret sker pastörisering genom uppvärmning till 63 grader i en halvtimme och därefter avkylning. Sedan tillsätts bakteriekulturer, löpe etc. Genom brytning, omrörning och eftervärmning får man så småningom den önskade ostmassan som öses upp i formar. Vasslen avskiljs och används till utfodring av djuren. Ostarna flyttas in i torkrummet där de vänds flera gånger under de första dagarna och förs sedan över till något av kylrummen där fortsatt mognad sker. Färdiglagrade ostar förpackas och skickas iväg för försäljning. Yoghurttillverkningen går till på samma sätt fram till tillsats av bakteriekultur. Därefter öses den upp på burk och får stå varmt, ca 40 grader, i ett dygn tills mjölken har tjocknat. Därefter lagras den svalt och är klar för försäljning. Ystning beräknas ske 2-3 gånger i veckan. Belastningen på avloppsanläggningen beräknas till 200 liter diskvatten per ystning samt 100 liter per dag härrörande från disk av mjölkningsanläggningen.

Platsen för verksamheten är en befintlig djurgård där man tidigare hållit kor. Befintliga ladugårdsbyggnader byggs om och anpassas för mejeriverksamhet samt nya stallar för får byggs till. Verksamheten är av sådan art att små risker för olyckor och förorening föreligger. Den befintliga anläggningen är belägen inom oplanerat område och likartad verksamhet har bedrivits på platsen. Miljöprövningsnämnden finner att platsen är väl lämpad för gårdsmejeriverksamhet. Därtill uppfyller verksamheten förutsättningar för godkännande av förlägningsplats enligt LF (1973:63) om hälsovården till den det avser mejeriverksamhet.

Ålands miljöprövningsnämnd har i sin behandling granskat miljötillståndsansökan, beaktat inkomna utlåtanden samt förutsättningarna för beviljande av tillstånd. I avgörandet har miljöprövningsnämnden beaktat vad som bestämts om skydd av allmänna och enskilda intressen. Miljöprövningsnämnden har även beaktat LL (1998:82) om naturvård.

Anläggningens planerade avloppslösning utgörs av slutna tank för klosettavloppsvatten (svartvatten) och slamavskiljare med efterföljande markbädd för behandling av BDT-vatten (gråvatten). BDT-avloppets dimensionering motsvarar ett normalhushåll, dvs 1000 liter vatten per dygn.

Slamavskiljningens våtvolum skall vara minst två kubikmeter för att undvika överbelastning och slamflykt. Tillståndshavaren skall se till att det slam som uppkommer i verksamheten behandlas, återanvänds eller placeras på ett sådant sätt att det inte orsakar försämring vattenkvaliteten eller miljöförorening. Behandlingen och hanteringen skall ske i en av myndigheterna godkänd anläggning. Fosfatfria tvätt och rengöringsmedel bör eftersträvas i möjligaste mån för att inte i onödan belasta anläggningen.

Föregående verksamhetsutövare har efterlämnat flytgödsel i anläggningens urinbrunn. Denna gödsel avser sökanden att sprida. Nämnden anser utgående från vad som stadgas i 6 och 22 §§ miljöskyddslagen, 4 kap. 1, 4 och 7 §§ samt 5 kap. 2 § vattenlagen att tiden för spridning så långt som möjligt skall anpassas

till sådana väder- vind- och övriga förhållanden som medför minsta möjliga negativa inverkan på människor och miljö.

Verksamheten leder inte till någon olägenhet för människors hälsa, fara för betydande miljöförorening, förorening av marken, försämring av naturförhållanden, äventyrande av vattenförsörjningen eller något annat allmänt sett viktigt användningsområde. I syfte att skydda vattenmiljö och miljö ställs villkor för verksamheten om förebyggande av förorening samt tillsyn och egenkontroll. Vid prövning enligt vattenlagen har även beaktats att åtgärden som utgör en vattenfarlig verksamhet skall utövas så att ändamålet med verksamheten nås med minsta skada och olägenhet för miljön utan att kostnaderna för dessa hänsyn medför att verksamheten omöjliggörs. Särskilt har eftersträvat att grundvattnet och vattenmiljön skadas så lite som möjligt och hålls i ett så naturligt skick som möjligt. Nämnden anser att kraven i villkoren utgör sådana förebyggande tekniska åtgärder som åsyftas i vattenlagen för att förhindra åverkan på grundvattnet. Nämnden anser även att verksamheten utförs och utövas med minsta intrång och olägenhet för andra allmänna och enskilda intressen.

Nämnden bedömer att de förutsättningar för tillstånd avseende verksamhetsutövarens organisation, sakkunskap och solvens som anges i 23 § miljöskyddslagen är uppfyllda.

Miljöprövningsnämnden konstaterar att förutsättningar för tillstånd föreligger enligt 6 kap. 4 § vattenlagen med beaktande av givna villkor. Likaså konstaterar nämnden att förutsättningar för tillstånd finns enligt 22 § miljöskyddslagen, beaktat att beslutsvillkoren givna med stöd av 25 och 26 §§ i samma lag uppfylls. Miljöprövningsnämnden beviljar därmed Skimra gård/Cecilia Persson tillstånd till gårdsmejeriverksamhet på fastigheten Zachris 7:16 i Postad, Hammarlands kommun.

Tillämpade lagrum

LL (1997:65) om Ålands miljöprövningsnämnd 1, 4-8, 10 samt 11 §§
LL (2001:30) om miljöskydd och miljötillstånd 1, 3-9, 11, 22-26, 28 samt 52 §§
LF (2000:35) om miljöskydd och miljötillstånd 1 § samt bilaga 1 punkt 11 d
Vattenlag (1996:61) för landskapet Åland 1 kap. 1, 4 kap. 1-2, 4-7, 5 kap. 2, 9, 6 kap. 1, 4-5, 18 punkt d, 7 kap. 4, 6 och 8 §§
LL (1967:36) om hälsovården 26 §
LF (1973:63) om hälsovården 10 § punkt 7 och 11 §
LF (2000:10) om miljöberättelser och miljökonsekvensbedömningar 2, 5-6 §§
LL (1998:82) om naturvård

Avgift

För detta tillståndsbeslut uppbärs reducerad avgift enligt avgiftsstadga. Avgiften faktureras separat.

Mejeri, mindre anläggning € 819,65

Bilagor

1. Ärendehantering
2. Besvärsanvisning

Detta beslut har upprättats i två likalydande exemplar. Ett exemplar sänds till sökanden med mottagningsbevis och ett arkiveras i Ålands miljöprövningsnämnds ärendeakt.

Ärendets beredning har utförts av miljöhandläggare Frida Ljungström.

Lars Janlöv
Ordförande

Ulrika Karlsson
Ledamot

ÄRENDEHANTERING

Ansökan

Ansökan har anhängiggjorts hos Ålands miljöprövningsnämnd 29.9.2005.

Kungörelse av ansökan

Ansökan kungjordes under tiden 3-24 februari 2006 på kommunkansliet i Hammarland samt på Ålands landskapsregerings registratorskontor. I kungörelsen framgick att vem som helst hade rätt att skriftligen yttra sig över ansökan inom ovannämnda tid.

Yttranden

Inget yttrande har inkommit under kungörelsetiden.

Utlåtanden

Miljöprövningsnämnden har begärt och erhållit utlåtande från Hammarlands kommun och Miljöbyrån.

Förklaring

Sökanden har beretts men avstått från möjligheten att inkomma med förklaring.

Kungörelse av beslut

Tillståndsbeslutet sänds till sökanden med mottagningsbevis. Beslutet kungörs på Hammarlands kommuns samt Ålands landskapsregerings anslagstavlor och en kopia av beslutet finns under denna tid framlagd för allmänheten på kommunkansliet respektive Ålands landskapsregerings registratorskansli. Beslutet finns även tillgängligt på internet på Ålands miljöprövningsnämnds hemsida, www.mpn.aland.fi. I kungörelsen framgår att sakägare kan anföra besvär över lagligheten av beslutet hos Ålands förvaltningsdomstol.

Besvärсанvisning

Besvär över lagligheten av Ålands miljöprövningsnämnds beslut kan anföras av sakägare hos Ålands förvaltningsdomstol senast trettio dagar räknat från den dag då beslutet delgavs ändringssökanden.

En sakägare anses ha blivit delgiven beslutet sju dagar efter den dag som anges som postningsdag i beslutet om något annat inte framgår av ett mottagningsbevis.

Av besvärsskriften skall framgå

- ändringssökandens namn, hemkommun, postadress och telefonnummer,
- vilket beslut besväret gäller, på vilken punkt i beslutet som ändring söks, vilka ändringar som borde göras och på vilken grund besväret anföras.

Om det är en laglig representant för ändringssökanden eller ett ombud som för ändringssökandens talan, eller om besvärsskriften har satts upp av någon annan, skall också dennes namn och hemkommun uppges i besvärsskriften.

Besvärsskriften skall undertecknas av ändringssökanden eller av dennes lagliga representant eller ombud. Ombudet skall bifoga en fullmakt till besvärsskriften.

Till besvärsskriften skall beslutet i original eller en kopia av beslutet bifogas. Dessutom skall de handlingar som ändringssökanden åberopar till stöd för sina yrkanden bifogas, om dessa inte redan tidigare har lämnats till Ålands miljöprövningsnämnd.

Besvärsskriften skall lämnas till:

Besöksadress: Ålands förvaltningsdomstol
Torggatan 16
Mariehamn

Postadress: Ålands förvaltningsdomstol
PB 31
AX-22 101 Mariehamn

Telefon: 010 3650265